

Sygn. akt II AKz 878/19

POSTANOWIENIE

Dnia 24 września 2019 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Iwona Hyla

Protokolant: Karolina Jach

po rozpoznaniu w sprawie **A. B.**

podejrzanej o czyn z art. 258 § 1 kk i inne

zażalenia wniesionego przez obrońcę podejrzanej

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 20 sierpnia 2019 roku, sygn. akt XVI Kp 505/19

w przedmiocie przedłużenia czasu trwania tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 kpk

postanawia

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Katowicach postanowieniem z dnia 20 sierpnia 2019 roku sygn. akt XVI Kp 505/19 na podstawie art. 263 § 2 k.p.k., art. 249 § 1 k.p.k. i art. 258 § 1 pkt 1 i 2 i § 2 k.p.k. przedłużył stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania zastosowanego w stosunku do podejrzanej A. B. postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice – Wschód w Katowicach z dnia 30 maja 2019 roku sygn. akt IV Kp 473/19, na dalszy czas oznaczony, tj. do dnia 26 listopada 2019 roku do godz. 15:45.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł obrońca podejrzanej i zaskarżając je w całości zarzucił mu obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, w szczególności art. 249 § 1 k.p.k., art. 257 § 1 k.p.k. i art. 258 § 2 k.p.k. w zw. z art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Kontrola odwoławcza zaskarżonego postanowienia nie wykazała, aby sąd I instancji dopuścił się obrazy wskazanych w zarzutach przepisów prawa procesowego. Wbrew twierdzeniom skarżącego, wobec podejrzanej nadal zachodzą przesłanki – tak ogólna jak i szczególne - wskazujące na konieczność stosowania tymczasowego aresztowania, celem zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania przygotowawczego prowadzonego w niniejszej sprawie. W tym miejscu wskazać jednak należy na wadliwość sformułowania zarzutu odwoławczego, w którym skarżący posłużył się zwrotem „w szczególności”, po którym wymienił przepisy kodeksu postępowania karnego, które w jego ocenie naruszył sąd I instancji wydając zaskarżone postanowienie. Przypomnieć należy, że stawiając zaskarżonemu orzeczeniu zarzuty

oparte o art. 438 pkt 2 k.p.k., skarżący winni wykazać m.in. rzeczywiste naruszenie określonego przepisu prawa procesowego. Nie spełnia natomiast tego wymogu przykładowe tylko wyliczenie przepisów prawa procesowego, naruszonych w ocenie skarżącego przez sąd I instancji.

Przechodząc natomiast do rozpoznania środka odwoławczego, podnieść należy, że wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd Okręgowy należycie wskazał okoliczności przemawiające za istnieniem ogólnej, materialnej przesłanki stosowania środków zapobiegawczych, o jakiej mowa w przepisie art. 249 § 1 kpk, wymieniając dowody (w tym wyjaśnienia współpodejrzanych, którzy przyznali się do uczestniczenia w procederze polegającym na dokonywaniu oszustw podatkowych w związku z tzw. „karuzelowym obrotem towarowym”, w swoich wyjaśnieniach opisując szczegółowo przestępczy proceder objęty niniejszym postępowaniem oraz rolę, jaką miała w nim pełnić podejrzana A. B.), przemawiające za istnieniem dużego prawdopodobieństwa popełnienia przez podejrzaną wszystkich zarzucanych jej czynów. Wobec tego, Sąd Apelacyjny uznał, że nie ma potrzeby ponownego ich przytaczania, przyjmując argumentację sądu I instancji jako własną. Podkreślić przy tym należy, że ocena stopnia prawdopodobieństwa popełnienia przez podejrzaną zarzucanych jej czynów dokonywana jest obecnie wyłącznie dla celów stosowania środka zapobiegawczego. Ustalenie tego, czy istniejące obecnie prawdopodobieństwo przekształci się w pewność, należy natomiast do sądu merytorycznie rozpoznającego sprawę na etapie wyrokowania, po dokonaniu wszechstronnej i kompleksowej oceny wszystkich dowodów. To, że sąd I instancji nie dokonał analizy wskazanych dowodów pod kątem ich wartości i mocy dowodowej nie może stanowić podstawy twierdzenia, że brak jest dużego prawdopodobieństwa popełnienia przez podejrzaną zarzucanych jej czynów. Analiza dowodów w aspekcie zasadności i konieczności stosowania środków zapobiegawczych ma bowiem szczególną postać i nie wymaga przedstawienia drobiazgowej oceny poszczególnych dowodów, tak jak czynione jest to w fazie wyrokowania. Na marginesie zauważyć trzeba, że skarżący nie sformułował w środku odwoławczym zarzutu naruszenia art. 251 § 3 k.p.k. Natomiast w toku prowadzonego dotychczas postępowania przygotowawczego nie ujawniły się zdaniem sądu odwoławczego żadne takie okoliczności, które eliminowałyby bądź umniejszały prawdopodobieństwo o jakim mowa w art. 249 § 1 k.p.k. Co znamienne, skarżący w środku odwoławczym również nie wskazał na żadne konkretne okoliczności czy dowody, które poddawałyby w wątpliwość istnienie tego dużego prawdopodobieństwa. Argumentacja zażalenia w tym zakresie stanowi więc wyłącznie nieuprawniona polemikę z prawidłowymi ustaleniami sądu I instancji.

Zasadnie również uznał sąd I instancji, że potrzeba zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania, na obecnym jego etapie, uzasadniona jest występującymi w sprawie przesłankami szczególnymi, wskazanymi w 258 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. oraz art. 258 § 2 k.p.k.

Podejrzana stoi pod zarzutem popełnienia m.in. czynów z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk z art. 299 § 1 i 5 kk, zagrożonych karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 8 lat. To z kolei, przy uwzględnieniu charakteru i okoliczności tych czynów oraz wysokiego stopnia ich społecznej szkodliwości, wynikającego w szczególności ze sposobu działania podejrzanej, to jest wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, skali przestępczego procederu, z którego to miała sobie uczynić stałe źródło dochodu, czy wysokości szkody wyrządzonej w mieniu Skarbu Państwa i wartością środków pieniężnych, których przestępcze pochodzenie miała ukrywać, uprawnionym czyni twierdzenie sądu I instancji, że podejrzanej – w przypadku przypisania jej sprawstwa i winy - realnie grozi wymierzenie surowej kary pozbawienia wolności, o jakiej mowa w art. 258 § 2 kpk. Nie sposób zatem zgodzić się ze skarżącym, że w przedmiotowej sprawie okoliczność z art. 258 § 2 k.p.k. ma jedynie hipotetyczny charakter i odnosi się wyłącznie do ustawowego zagrożenia za wymienione przestępstwa. Groźba wymierzenia surowej kary rodzi natomiast domniemanie, że podejrzana może podejmować próby bezprawnych działań mających na celu destabilizację toku postępowania. Ponieważ okoliczność ta ma charakter domniemania prawnego, nie jest konieczne dowodowe wykazywanie, aby podejrzana podejmowała wcześniej konkretne działania w tym kierunku.

Niezależnie jednak od powyższego, słusznie uznał Sąd Okręgowy, że potrzeba izolacji podejrzanej uzasadniona jest również obawą mactwa procesowego z jej strony, a nadto zachodzi realna obawa, że podejrzana podejmie próby ucieczki czy ukrycia się przed organami ścigania. Podkreślić bowiem należy, że materiał dowodowy w niniejszej sprawie oparty jest w dużej mierze na osobowych źródłach dowodowych, co wynika z charakteru zarzucanych

podejrzanej czynów. Tym samym zachodzi obawa, że w warunkach wolnościowych mogłaby wpływać na treść zeznań świadków lub wyjaśnień współpodejrzanych, a także uzgadniać wersję zdarzeń z innymi osobami, z którymi dotychczas nie wykonano czynności procesowych, a które mogły brać udział w procedurze będącym przedmiotem tego postępowania - w szczególności ze swoim bratem R. J., aktualnie poszukiwanym. Obawa mactwa procesowego wynika ponadto z charakteru zarzuconego podejrzanego czynu. A. B. zarzucono branie udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, w której to grupie zachodzi szereg powiązań o charakterze rodzinnym, partnerskim czy towarzyskim.

W orzecznictwie natomiast ugruntowany jest pogląd, że już samo uczestniczenie w zorganizowanej strukturze przestępczej, z uwagi na znajomość jej uczestników jak i wzajemne powiązania i istnienie dróg przepływu informacji, uzasadnia obawę mactwa. Z kolei istniejąca po stronie podejrzanego obawa ucieczki lub ukrycia się podejrzanego uzasadniona jest tym, że nie posiada ona w kraju stałego miejsca pobytu, przed zatrzymaniem zamieszkiwała na terytorium Wielkiej Brytanii, a pod wskazanym adresem do korespondencji w Polsce ani nie odbierała przesyłek z organów skarbowych i wymiaru sprawiedliwości, ani nikt nie otwierał drzwi funkcjonariuszom policji. Nie można również pominąć tego, że była poszukiwana do wielu spraw prowadzonych przez różne jednostki prokuratury a zatrzymana została na podstawie listu gończego wydanego w innej sprawie.

Mając na uwadze podniesione wyżej okoliczności, przy uwzględnieniu stopnia nasilenia wskazanych obaw bezprawnego utrudniania przez podejrzaną prowadzonego przeciwko niej postępowania, właściwie uznał Sąd Okręgowy, że w dalszym ciągu jedynie izolacyjny środek zapobiegawczy jest w stanie zabezpieczyć prawidłowy tok postępowania przygotowawczego. Stosowanie łagodniejszych, nieizolacyjnych środków zapobiegawczych, wobec intensywności zagrożeń nie jest obecnie możliwe, bowiem nie spełniłoby celu wskazanego w art. 249 § 1 k.p.k. Wbrew zatem twierdzeniom skarżącego, w niniejszej sprawie Sąd I instancji nie naruszył przepisu art. 257 § 1 k.p.k. Dodać należy, że w orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że w przypadku, gdy podstawą stosowania tymczasowego aresztowania jest przepis art. 258 § 2 k.p.k. nie jest konieczne uzasadnianie negatywnej okoliczności, dlaczego nie uznano za wystarczające zastosowanie innego środka zapobiegawczego (zob. m.in. Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 3 listopada 2010 roku sygn. akt II AKz 719/10, LEX nr 686880).

Przedmiotowa sprawa ma charakter złożony, wielopodmiotowy (dotyczy obecnie 37 podejrzanych i ponad 60 podmiotów gospodarczych, w tym zagranicznych), a analiza akt postępowania wprost wskazuje, że przekłada się to na konieczność przeprowadzenia całego szeregu czasochłonnych czynności dowodowych. Wobec tego, pomimo prawidłowej dynamiki postępowania, nie mogło ono zostać ukończone w terminie, a konieczność przeprowadzenia wskazywanych przez prokuratora dalszych czynności jest konsekwencją występowania szczególnych okoliczności niniejszej sprawy, o których mowa w art. 263 § 2 k.p.k. Okres, na jaki sąd przedłużył tymczasowe aresztowanie wobec A. B. uzasadniony jest zakresem czynności koniecznych do wykonania w sprawie, a wskazanych szczegółowo we wniosku prokuratora.

Wobec powyższego, jako że Sąd Apelacyjny nie dopatrył się po stronie podejrzanego okoliczności z art. 259 § 1 k.p.k. implikujących konieczność odstąpienia od tymczasowego aresztowania, a zażalenie nie zawierało argumentów przemawiających za uchyleniem czy zmianą zaskarżonego postanowienia, orzeczono jak w części dyspozytywnej.

ZARZĄDZENIE

- odpis postanowienia doręczyć podejrzanego A. B. z pouczeniem o jego prawomocności i jej obrońcy adw. A. W.
- zwrócić akta sprawy.

Katowice, dnia 24 września 2019 roku